

LACAN over SEGREGATIE

Lieven Jonckheere

06-05-20

segregatie

- etymologie
se gregatus = gescheiden van de kudde, van wat bijeengebracht is
- oorspronkelijk religieus
Christus als herder
 - schapen van bokken=zondaars scheiden (Laatste Oordeel)
 - content dat het verloren schaap (zondaar) terugkeert
- raciale connotatie
vanaf 1908
- moderne paradigma's
 - Duitse nazisme concentratiekampen (gericht op volledige uitroeiing)
voor Lacan dé voorloper van de segregatie
 - Zuid-Afrikaanse politiek van apartheid (gericht op volledige uitdrijving)
nooit vermeld door Lacan – maar misschien wel een goede vertaling !?
 - *grand Apartheid* = transportatie *blacks* naar eigen *Homelands*
 - *petty Apartheid* (geringe, kleingeestig) = voorlopige regelingen van de coëxistentie van *Blacks, Whites, Coloureds* en *Asians* voor
eerste act van apartheid was echter zo een *petty* apartheidsregeling nl *non rapport sexuel*
tussen *Blacks* en *Whites* (niet huwen, maar ook geen seks!) 1949

psychiatrie Anglaise et la guerre (1947)

- structurele oorzaak segregatie
- segregatie (binnen de dubbelheid van het nieuwe sociale=discours)
 - universalisme
 - segregatie
grandes sélections sociales – via psychologische testen
 - private organisaties USA (cf. Hawthorne Western Electric)
 - HRM aanwervingen
 - weinig moraal/ethiek
 - overheid GB
 - *ségrégation des dullards* (slome duikelaar, sul, sufferd, carottier of plantrekker)
juste répartition sujets supérieurs (RAF-piloten) // *dullards*
 - binnen *haute tradition morale* van respect voor mens
cf. dienstweigering mag nog altijd
 - maar blijft mogelijk van abus vanuit overheid – die gebruik maakt van *les puissances sombres du surmoi* bij *sujet/dullard*
- antwoorden op segregatie
 - antwoord individu/subject
cf. reactie *dullards* op hun 'erkenning' door Bion nl motivatie
 - discours-antwoorden
 - psychoanalyse
cf. manier waarop Bion met *dullards* werkt in zijn kleine groepen

stade du miroir (1949)

E99

- structurele oorzaak segregatie
- segregatie (binnen de dubbelheid van het nieuwe sociale=discours)
 - universalisme
société utilitaire
 - segregatie
forme concentrationnaire du lien social
- antwoorden op segregatie
 - antwoord individu/subject
angoisse individu / négativité existentielle
 - discours-antwoorden
 - psychoanalyse
 - existentialistische filosofie (Sartre)
 - *self-suffisance conscience = méconnaissances du moi* → illusie autonomie
 - justifieert subjectieve impasses
 - vrijheid via gevangenis
 - *pure conscience* via impotent engagement
 - seksuele verhouding via voyeuristisch-sadistische idealisering
 - realisatie *personnalité* via zelfmoord
 - bewustzijn van ander via *meurtre hégélien*

Situation psychanalyse en 1956 (1956)

E 460

- structurele oorzaak segregatie
- segregatie (binnen de dubbelheid van het nieuwe sociale=discours)
 - universalisme
 - segregatie
- antwoorden op segregatie
 - antwoord individu/subject
 - discours-antwoorden
 - psychoanalyse
ségrégation intellectuelle
 - psychoanalyse schermt met l'incommunicable de notre expérience
 - dubbele houding wetenschap tov psychoanalyse
 - geeft krediet omwille van pertinentie, soms
 - maar vindt het uiteindelijk allemaal 'vreemd', staat daar buiten
 - gevolg: ségrégation intellectuelle van psychoanalyse

Instance de la lettre 1957

E500

- structurele oorzaak segregatie
 - WC met bordjes M/V = betekenaar
 - effect is urinaire segregatie
ironisch gebruik van term 'segregatie' voor de structurering door de betekenaar
(segregatie doordat betekenaar (NdP) niet meer structureert (fallisch genot))
- segregatie (binnen de dubbelheid van het nieuwe sociale=discours)
- antwoorden op segregatie

compte-rendu Sém VII, 16 (1960)

- structurele oorzaak segregatie
généralisation des effets de savoir (science)
- segregatie (binnen de dubbelheid van het nieuwe sociale=discours)
 - universalisme
 - segregatie
 - nazisme (concentratiekampen) = *première tentative de ségrégation sociale à grande échelle* (soort paradigma)
 - heden meer en meer overgenomen – *solutions ségrégatives*
cf. wintersport = concentratiekamp voor *vieillesse aisée* Sém X 173 (1963)
- antwoorden op segregatie
 - antwoord individu/subject
 - discours-antwoorden
 - psychoanalyse
 - IPA
 - zelfgekozen segregatie tov wetenschap
extraterritorialité IPA tov *enseignement universitaire*
 - resultaat
 - verliest geen enkel (bekend) lid in concentratiekampen
 - gevaar voor (latere) *complicité* met de terugkeer van die segregatie
 - Lacan
ethiek die eigen is aan de *subversion du sujet*

Trieb de Freud // désir du psychanalyste 1964

E 854

- structurele oorzaak segregatie
- segregatie (binnen de dubbelheid van het nieuwe sociale=discours)
 - universalisme
 - segregatie
(*survival of the fittest*)
 - *ségrégation politique de l'anomaliefolie=folie* (niet meer voortplanten)
 - eugenisme (selectie normaliteit)
- antwoorden op segregatie
 - antwoord individu/subject
 - discours-antwoorden
 - psychoanalyse
 - therapeutisch doel
 - moraliserende psychoanalyse = op goede weg zetten
 - vanuit *prêtre*
 - *prêcherie* vanuit *bons sentiments* – met *direction*
 - medicaliserende psychoanalyse = genezen
 - vanuit *antique investiture*
 - lekenversie van *antique investiture* – met socialisering van die functie = psychiater
 - verhinderen niet *ségrégation politique de l'anomalie (folie)* en eugenisme
 - eschatologie = leer van het einde van de wereld en het laatste oordeel
 - fin de l'analyse au-delà de la thérapeutique (Lacan)
droits d'une fin première – met *désir analyste* als *ressort du transfert*

Sém XII 1965

les 09/06/65

- structurele oorzaak segregatie
- segregatie (binnen de dubbelheid van het nieuwe sociale=discours)
- antwoorden op segregatie
 - antwoord individu/subject
 - discours-antwoorden
 - psychoanalyse
insularité of ségrégation scientifique où la communauté psychanalytique se soutient
kunnen niet uitleggen hoe psychoanalytische methode werkt (geen taaltheorie)

Proposition 9 octobre 1967
versie 1 en versie 2

- structurele oorzaak segregatie
 - *mise en marge / exclusion de la dialectique oedipienne (1)*
 - *société véhiculée par la science*
- segregatie (binnen de dubbelheid van het nieuwe sociale=discours)
gevolgen of *coordonée* in het reële (1)
remaniement des groupes sociaux – in 2 richtingen:
 - universalisme
 - *universalisation du sujet procédant de la science (1)*
universalisation des groupes sociaux
 - *avenir de marchés communs*
 - segregatie
 - nazisme als voorloper – met *camp de concentration (1)*
 - *monde organisé sur toutes les formes de ségrégation (1)*
extension de plus en plus dures des procès de ségrégation (als balancement van die marchés communs)
 - communisme als nieuwe vorm
- antwoorden op segregatie
 - antwoord individu/subject
 - discours-antwoorden
 - psychoanalyse
 - IPA
 - *extraterritorialité scientifique (1)*
réduction des devoirs impliqués dans le désir de l'analyste (1)
imaginaire identifications rond père idéal
 - gewild door Freud?
assurer une flottabilité universelle voor IPA (ook tegen nazisme segregatie)
 - effecten
 - geen bekende analytici van IPA *Mitteleuropa* in kampen gestorven (1)
 - na WOII wordt IPA ook weer toevluchtsoord – maar nu tegen *marée rouge* (en de segregatie eigen aan het communisme)
cf. *100 psychanalyste médiocres* (Bonaparte)
 - Lacan
 - *devoirs impliqués dans le désir de l'analyste*

psychanalyse et formation psychiatres 1967

- structurele oorzaak segregatie
progrès science – met incidence objets a – partout, isolés, cavalent – via mass-media
 - regards errants que la science déverse dans les yeux
 - voix folâtres que la science déverse dans les oreilles
- segregatie (binnen de dubbelheid van het nieuwe sociale=discours)
rançon voor die giften van *la science*
 - onbehagen cf. Freud
 - universalisme
 - *civilisation universelle*
 - segregatie
 - kampen: voorlopers nazi's – onmiddellijk gevolgd door communisme
 - nu weer hernomen – nouvelle répartition interhumaine
ware gezicht zal nog moeten blijken – ook op planétaire schaal in de toekomst
- antwoorden op segregatie
 - antwoord individu/subject
 - discours-antwoorden
 - psychiaters
 - zullen via psychoanalyse moeten passeren:
 - weten wat hun relatie tot folie is
 - weten hoe die segregatie tot stand komt kan toelaten om die minder brutaal en bewuste te doen vooruitgaan
 - maar slapen liever – *tranquilleté*

allocution psychoses enfant 1967

folie = limite van liberté

folie = vérité van ideologie van liberté

- structurele oorzaak segregatie
progrès science
 - *subversion sans précédent*
niet meer subversie via S, maar subversie via a = objecten
 - echter *ignorance du corps*
- segregatie (binnen de dubbelheid van het nieuwe sociale=discours)
mise en question structures sociales – destruction ordre social (Empire)
verschijnen nieuwe imperialismen
 - universalisme
enfant généralisé – “il n’y a pas de grandes personnes
 - segregatie
 - *de façon toujours plus pressante*
 - *comment faire pour que des masses humaines vouées au même espace, non pas seulement géographique, mais à l’occasion familial, restent séparées*
 - lichaam
 - zelfbeschikking over lichaam: “ton corps est à toi” (vulgarisatie van het liberalisme)
 - lichaam voor de wetenschap: détailler le corps pour l’échange
- antwoorden op segregatie
 - antwoord individu/subject
 - discours-antwoorden
 - psychoanalyse
 - IPA
 - geen theorie
 - en dus ook geen ‘vrij’ oordeel over vie sexuelle
 - Lacan
 - *je suis gai, gamin – gaité*
je m’amuse (plaisanteries ne sont pas du goût des universitaires)
quelle joie trouvons-nous dans ce qui fait notre travail?
 - ethiek psychoanalyse vanuit Freud
ramener la jouissance à sa place centrale dans la morale
 - *toute formation humaine volgens lustprincipe = frein de la jouissance*
 - *être-pour-le-sexe*
 - vooronderstelt altijd castratie
 - is gebaseerd op fantasma als recuperatie van objet a
objet a = condensateur jouissance dérobée au corps door lustprincipe
cf. lichaam kind als objet a = transitioneel object voor moeder

clôture congrès Strassbourg 1968

- structurele oorzaak segregatie
- segregatie (binnen de dubbelheid van het nieuwe sociale=discours)
 - universalisme
 - *Révolution française* = *montée au zénith du terme de liberté*
 - segregatie
 - segregatie *folie=psychose* door psychiatrie
psychose denkt inderdaad vrij te zijn (cf. de la contestation à l'asile) ↔ einde analyse: men ziet envers du décor en ziet dat envers hetzelfde is → moins le sentiment d'être un libre sujet
- antwoorden op segregatie

intervention op De Certeau (over Haizmanns duivelsneurose XVII^e) 1968

- structurele oorzaak segregatie
 - *évaporation père*
 - S (NdP) werkt niet meer structurerend (*jouissance phallique*)
- segregatie (binnen de dubbelheid van het nieuwe sociale=discours)
 - universalisme
 - *communication* (cf www realiseert dat) homogeniseert relaties tussen mensen
 - segregatie
 - *ségrégation ramifiée, renforcée, se recoupant à tous les niveaux – multiplie les barrières*
 - (op basis van het genot – elk zijn genot in zijn kot)
 - leidt tot steriliteit
- antwoorden op segregatie

Préface Anika Rifflet-Lemaire 1969

- structurele oorzaak segregatie
- segregatie (binnen de dubbelheid van het nieuwe sociale=discours)
- antwoorden op segregatie
 - antwoord individu/subject
 - discours-antwoorden
 - psychoanalyse
 - vindt asiel binnen psychiatrie vanuit antipathie voor universitair discours (psychologie)
 - segregatie IPA
 - alle analytici van Centraal Europa ontsnapten aan segregatie door nazi kampen
 - bloeide achteraf in USA (omdat ze toelaten van te ontsnappen aan segregatie door communisme)
 - psychiatrie (meesterdiscours?)
 - segregatie psychiatrie binnen universitaire geneeskunde
 - psychiatrie doet zelf aan sociale segregatie van *folie*
 - discours universitaire
déségrégatif (want *libère discours du maitre* van zijn vérité)

Sém XVII 1970

132 en 208

- structurele oorzaak segregatie
- segregatie (binnen de dubbelheid van het nieuwe sociale=discours)
 - universalisme
(utilitarisme?)
 - segregatie
 - nous ne sommes pas frères
 - segregatie = samen isoleren van de rest
société (te beginnen met *fraternité*) is helemaal gebaseerd op segregatie
 - cf. Freud mythe: moord op oervader
les fils se découvrent frères en ontzeggen zich *les mamans*
 - cf. Franse revolutie: *fraternité, égalité, liberté* = eerste segregaties
- antwoorden op segregatie
 - antwoord individu/subject
 - discours-antwoorden
 - universitair discours
 - studenten = a
 - *effet du langage*
 - *fausse-couches de ce qui a été pour ceux qui vous ont engendrés, cause du désir*
 - universitair discours zet al die *fausse-couches* (studenten) samen op de plaats van *exploitation* (uitgebuiten)
(universiteit is dus *déségrégatif*!!)
 - maar studenten protesteren daartegen
– en segrereren zichzelf opnieuw: cf. “*moi je suis de pure race prolétarienne*”
ségrégation ne fera jamais que reprendre de plus belle

- structurele oorzaak segregatie
 - *père = dit non → unie = l'universel*
(werkt niet meer??)
 - *(science = objets → fraternité du corps)*
- segregatie (binnen de dubbelheid van het nieuwe sociale=discours)
 - universalisme
fraternité du corps (ogv wetenschap (objecten a))
 - segregatie
racisme s'enracine dans fraternité du corps
- antwoorden op segregatie
 - antwoord individu/subject
 - discours-antwoorden
 - psychoanalyse
 - preliminaire gesprekken
première appréhension du corps
 - analyse zelf
 - positie analyticus in de overdracht (vanuit het einde van zijn eigen analyse of passe)
 - *nous sommes frères du patient*
dit wil zeggen: analyticus én analysant zijn allebei object a
 - *en tant que comme lui nous sommes les fils du discours*
 - maar wel frère transfiguré / exalté
 - *désêtre=abjection* analyticus is support voor *dire interprétant* (vrije associatie met Ubw formaties die daarin verschijnen)
 - die positie laat analyticus toe om zelf ook te interpreteren

Télévision 1973

53-54

- structurele oorzaak segregatie
 - égarement jouissance (genot is spoor bijster)
 - 2 vormen van oriëntatie genot
 - oriëntatie genot via Ander = S
 - oriëntatie genot via eigen *plus-de-jouir* = a (in het fantasma)
echter *précarité* van dat eigen *plus-de-jouir* (fantasma) – bedreigd door genot van de Ander
- segregatie (binnen de dubbelheid van het nieuwe sociale=discours)
 - universalisme
 - segregatie
precair *plus-de-jouir* voortdurend bedreigd door genot van Ander
en dus dringen we ons genot aan Ander op, onmogelijk om Ander zijn genot te laten
2 vormen
 - exotisme
 - nous sommes séparés de l'A (kolonialisme)
tijd dat we ons nog niet vermengden
 - fantasmes inédits (exotisme)
 - racisme
 - we zijn niet gescheiden van de Ander (integratie)
cf. volledige assimilatie Joden in Duitse cultuur/taal
 - racisme (uitroeien door zichzelf uit te roeien)
- antwoorden op segregatie